+ در «نوجوانه» بخوانید

سفر به سرزمین آینده

شهادت دهمین اختر تابناک امامت، امام علی‌النقی الهادی علیه‌السلام را تسلیت می‌گوییم

گفت‌وگو با دکتر یحیی یثربی، چهره ماندگار و اندیشگر حوزه فلسفه و عرفان

ما توهم دانایی داریم

جام جم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

WWW.JAMEJAMDAILY.IR

۲۰

پنجشنبه ۸ اسفند ۱۳۹۸ | ۳ رجب ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۶۱۱ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Thursday - 2020 Feb 27

رئیس بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها در آمریکا از ابتلای ایرانیان به کرونا ابراز خرسندی کرد

شادی آمریکا از شیوع کرونا در ایران

۸

دیوار دفاعی در برابر سیل

سیل غرب کشور این بار تلفات و آسیب‌های کمتری داشت

آمادگی و همکاری مردم دلیل اصلی این اتفاق بود

عکس: کامین ملکی | فارس

۱۸

ویژه‌ها

۱۰ نفر از منتخبان مردم، در گفت‌وگو با ما از اولویت‌هایشان در مجلس یازدهم می‌گویند

اقتصاد؛ دغدغه اول

یکی از مسائل بدیهی که تمام مقامات کشور هم در آن هم‌نظرند، این است که اولویت اصلی کشور، مسائل اقتصادی است.

بر همین اساس انتظار می‌رود مجلس یازدهم نیز اولویت خود را ساماندهی شرایط اقتصادی کشور و حل مشکلات اقتصادی مردم قرار دهد. اما به هر حال مسائل کشور محدود به حوزه اقتصادی نیست و مجلس شورای اسلامی نیز کمیسیون‌های تخصصی مختلفی دارد که هر یک از آنها مسوول قانونگذاری در حوزه خاص هستند. با توجه به شرایط امروز کشور، هر یک از حوزه‌ها، اولویت‌هایی دارد و نمایندگان باید با رتبه‌بندی مسائل مرتبط با حوزه کاری خود، گام به گام برای حل مشکلات کشور گام بردارند. جام جم با ۱۰ نفر از منتخبان مردم در مجلس یازدهم گفت‌وگو کرده و با توجه به سابقه کاری هر یک از این افراد، اولویت‌های حوزه کاری مرتبط با تخصص آنها را پرسیده است.

۲

شیوع ویروس کرونا بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی را تحت تاثیر قرار داده است

دود کرونا در چشم بازار

ویروس چینی در ایران برخی کسب‌وکارها را کساد و بازار تعداد کمی از آنها را پررونق کرده است. دولت و صاحبان مشاغل از رونق‌افتاده در وضعیت جدید چه مسیری پیش‌رو دارند؟

۳

آخر هفته

۴ سال پس از فوت فرج‌ا... سلحشور با ۲ نفر از همکاران او صحبت کرده‌ایم

حاجی قلبش از طلا بود

۷

مروری بر رویدادهای هنر و ادبیات در هفته‌ای که گذشت

کرونا علیه همه‌چیز!

۱۰

به مناسبت ۷۶ سالگی سعید پورصمیمی بازیگری که نقش‌هایش پر از شیرینی است

یه حبه قند

۱۱

قاتل زن جوان از انگیزه‌اش برای قتل گفت

جنایت، مکافات خیانت

۱۹

آشنایی با پنج نمونه از خودروهایی که کرول شلبی طراحی کرده بود

۵ شاهکار مهندس شلبی

۱۳

یادداشت

چند درس که از سیل بهار نگرفتیم

دکتر فریبرز ناطقی‌الهی

کارشناس مدیریت بحران

بارش‌های اخیر باعث وقوع سیل در استان‌های غربی و تحمیل خسارت به این استان‌ها شد که لرستان در این میان خسارت‌های بیشتری دید. لرستان جایی است که ۱۱ ماه قبل گرفتار سیلاب شد و خسارت‌های فراوان دید و بحرانی وسیع را تجربه کرد. اما این که چرا با گذشت ۱۱ ماه از آن حادثه باز هم گرفتار همان وقایع شدیم، سوال اصلی امروز ماست.

سیلاب اخیر لرستان (که در راه خوزستان است) نشان می‌دهد ما تقریبا هیچ درسی از اتفاقات گذشته نگرفته ایم. کماکان ساخت وسازها در مسیر سیل انجام می‌شود و تدابیر برای منحرف کردن سیلاب نیز نه در این ۱۱ ماه بلکه در سال‌های اخیر تغییر خاصی نکرده است؛ درحالی که سازه‌های ضعیف همچنان در این مناطق موجود است و همچنان نیز ساخته می‌شود. یکی از این سازه‌های ناپایدار، پل‌های مناطق مستعد سیل هستند؛ پل‌هایی که در لرستان عمر خیلی از آنها به بعد از سیلاب بهار ۹۸ برمی‌گردد ولی در کمال تاسف در سیلاب اخیر از بین رفتند.

اینها نشان می‌دهد نظام مدیریت بحران ما فقط منتظر وقوع حوادث و سپس امدادرسانی است که البته در این امدادرسانی مشکلات عدیده‌ای وجود دارد.

به نظر می‌رسد کارهای اصلی که برای مقابله با سیلاب باید انجام شود انجام نشده، گرچه باور دارم چنین اقداماتی حداقل نیاز به بازه زمانی پنج تا ۱۰ ساله دارد. مثلا جابه جا کردن مردم از مسیر سیلاب حتما به زمان نیاز دارد و کار آسانی نیست، ولی حتی نشانه‌های مثبتی که ما را امیدوار به شروع تغییرات کند وجود ندارد.

در سیل بهار امسال کمیته‌ای از افراد متخصص و چهره‌های دانشگاهی در حوزه‌های مختلف تشکیل شد تا نقشه راهی برای مقابله با بلایای طبیعی تهیه کنند، ولی تا امروز خروجی این کمیته حتی در نشریات تخصصی و تصمیمات مسؤولان دیده نمی‌شود.

البته در سیل اخیر لرستان یك نکته مثبت وجود داشت که نشان داد لااقل در یك حوزه بهتر از قبل عمل شده است و آن حوزه اطلاع رسانی و هشدار سریع به مردم بود. چند روز قبل از وقوع سیل سازمان هواشناسی هشدارهای لازم را به مردم داده بود و همین باعث شد بسیاری از مردم آن مناطق خانه‌های خود را تخلیه یا تدابیر پیشگیرانه اتخاذ کنند. این نشان می‌دهد سیستم هشدار قبل از سانحه در کشورمان فعال‌تر شده ولی متاسفانه در بقیه کارها هنوز دستاورد چشمگیری نداشته ایم.

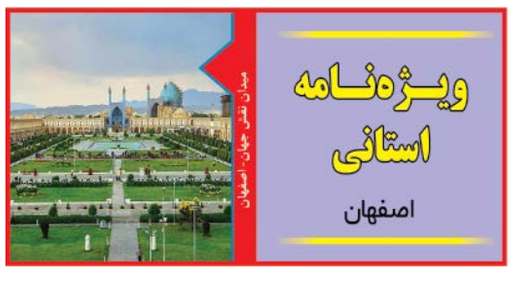

ایران، کیت تشخیص کرونا ساخت

فناوری ساخت کیت‌های تشخیص ویروس چینی در اختیار ۷ کشور است

کاظم کوکرم

دانش

شاید بتوانیم به معکوس شدن اخبار تلخ کرونا امیدوار باشیم. بعد از انتشار انبوهی از خبرهای تلخ درباره کرونا در ۱۰ روز گذشته؛ سه‌شنبه این هفته رئیس جمهور از کاهش تعداد مبتلایان و افزایش بهبودیافتگان خبرداد. حالا روز گذشته یک خبر دیگر ایرانی‌ها را به بهبود اوضاع امیدوارتر کرد: موفقیت ایرانی‌ها در ساخت کیت‌های درمان کرونا! این خبر آن قدر مهم بود که خود رئیس جمهور در جلسه هیات دولت آن را اعلام کرد و گفت: «گزارشی دریافت کردم که کیت‌های تشخیص را که از خارج و از طریق سازمان بهداشت جهانی وارد می‌کردیم -که البته همچنان به روند آن ادامه می‌دهیم- توسط متخصصان داخلی ما هم این کیت تولید شده و در حال آزمایش است، همه مراحل اولیه آن مثبت و قابل قبول بوده است و در نهایت ظرف امروز و فردا که به تأیید نهایی رسید می‌توانیم در مدت کوتاهی صدها هزار کیت، حتی میلیون‌ها از این کیت را تولید کنیم و در اختیار همه بیمارستان‌های کشور قرار دهیم که مردم خیالشان راحت باشد اگر موردی، شکی و تردیدی وجود دارد به راحتی پزشکان عزیز ما بتوانند به تشخیص نهایی برسند.»

البته هنوز اطلاعات بیشتری از چگونگی کارکرد و تعداد این کیت‌ها، قیمت تمام شده، مدت زمان لازم برای تشخیص و شبکه توزیع در نظر گرفته شده برای کیت‌های ساخت ایران از سوی دولت اعلام نشده و باید منتظر جزئیات این خبر ماند.

اولین کیت‌های درمان

نخستین بار پژوهشگرانی از شانگهای، ووهان، پکن و سیدنی بودند که با استفاده از روش توالی‌یابی آران‌ای متاژنومیک موفق به تشخیص اولیه کروناویروس، شدند. این تیم در ۲۰ دی ۹۸ دستورالعمل اولیه توالی‌یابی ژنتیک این ویروس را ارائه کرد تا این که نسخه فعلی این شیوه در ۲۷ دی منتشر شد. پس از ارائه این یافته و انتشار خبر شیوع کروناویروس جدید در ووهان چین، گروه‌های تحقیقاتی و دانشگاه‌های مختلفی تا امروز به تلاش برای ارائه کیت‌های آزمایشی و روش‌های تست سریع کروناویروس جدید پرداخته‌اند.

در چین استفاده از روش توالی‌یابی ژنتیک از ابتدا مورد استفاده بود و همچنان در جریان است و منجر به تولید کیت‌های آزمایشی تجاری شده است. تا دهم بهمن، بیش از ۵۰ هزار کیت آزمایشی در سراسر چین توزیع شده بود. در ۱۶ بهمن چینی‌ها یک آزمایشگاه تست اورژانسی را در ووهان راه‌اندازی کردند که می‌تواند تا ده هزار نمونه را در هر روز آزمایش کند. دیگر شرکت‌ها نیز کیت‌های خود را با سرعت کمتری توسعه دادند، اما نتایج اولیه خوب و قابل اطمینانی ارائه می‌کنند. سازمان بهداشت جهانی (WHO) یک هفته پیش اعلام کرد ۲۵۰ هزار کیت تشخیص کروناویروس جدید را به ۱۵۹ آزمایشگاه در سراسر جهان تحویل داده است.

نشریه نیچر تلاش‌های دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشورهای مختلف جهان برای ارائه دقیق‌ترین، سریع‌ترین و قابل اعتمادترین کیت تشخیص کروناویروس جدید را به مسابقه‌ای میان آنها تشبیه کرده است. در خبرها و دستورالعمل‌های ارائه شده از جانب سازمان بهداشت جهانی به این که کیت‌های آزمایشی این سازمان دقیقا در چه کشور یا کشورهایی ساخته شده اشاره روشنی نشده است. اما بنا به مقاله‌ای که نشریه نیچر در سی‌ام بهمن منتشر کرد تا امروز بیش از ۱۲ گروه تحقیقاتی از کشورهای چین، هنگ‌کنگ، ایالات متحده، آلمان، فرانسه و انگلیس موفق به طراحی و ارائه کیت‌های تشخیص کروناویروس با روش‌های مختلف شده‌اند. منابع خبری دیگر از تولید کیت‌های مشابه در ژاپن و تایلند نیز خبر می‌دهند که البته گویا هنوز نهایی نشده است. آیا می‌توان ایران را هم در ردیف سازندگان انبوه کیت قرار داد؟!

ستاد اجرایی فرمان امام و سپاه هم کمک می‌کنند

صبح دیروز، رئیس ستاد اجرایی فرمان امام(ره) در مورد اقدامات این ستاد برای مبارزه با ویروس کرونا به واردات ۵۰ میلیون ماسک و تغییر خط تولیدات دارویی شرکت‌های تحت مدیریت ستاد به تولید مواد ضدعفونی‌کننده اشاره کرد و گفت: یکی از اقداماتی که انجام شده این است که خط تولید هر سه کارخانه تولید دارو، البرز دارو و سبحان دارو را عوض کردیم. در حال حاضر در هر شیفت صد هزار محلول و ۳۵ هزار ژل در حال تولید است و تا رفع نیاز مردم تولید ادامه خواهد داشت.

محمد مخبر گفت: در ۴۸ ساعت گذشته به توصیه وزیر بهداشت قرارداد تولید ۵۰ میلیون ماسک را منعقد کردیم که محموله اول آن فردا در تهران خواهد بود. قرارداد تولید یک میلیون دست لباس پزشکان نیز منعقد شده است که ظرف سه چهار روز آینده این لباس‌ها نیز در تهران تحویل وزارت بهداشت خواهد شد.

رئیس ستاد اجرایی فرمان امام(ره) از در دستور کار قرار داشتن راه‌اندازی دو کارخانه در تهران خبرداد و گفت: این دو کارخانه ماسک‌های N99 را ایجاد خواهد کرد و در نهایت تحویل مردم خواهیم داد. تا زمان رفع نیاز مردم تولیدات را انجام خواهیم داد و کمبود آن را با اعلام وزارت بهداشت رفع خواهیم کرد.

سردار امیر حاجی‌زاده، فرمانده هوافضای سپاه نیز روز گذشته در حاشیه بازدید از نمایشگاه رونق تولید که در مصلای تهران برپا شده است، در جمع خبرنگاران گفت: وزارت بهداشت و درمان کشور فرمانده مقابله با کروناست و هر کمکی نیاز داشته باشد کمک خواهیم کرد و در کنار آنها خواهیم بود. مجموعه‌های مختلف سپاه همان‌گونه که فرمانده کل سپاه هم اعلام آمادگی کرده هر جا مشکلی و نیاز باشد کنار دولت هستند و کمک می‌کنند.

درنگ

گلایه‌های کارون

علیرضا رأفتی

روزنامه‌نگار

توی ماشین‌اش که نشستم داشت بلند بلند و به زبان عربی با تلفن همراهش صحبت می‌کرد. همین که جاگیر شدم، دست‌گیرم شد که حرف طرف مقابل را به بهانه این که مسافر دارد برید و خداحافظی کرد. حالا ده دقیقه‌ای می‌شود در کوچه پس کوچه‌های بافت قدیمی محله نادری اهواز در ترافیک مانده‌ایم. ترافیک که نه، می‌شود گفت پیچیده شدن ماشین‌های چند کوچه تنگ به یکدیگر.

- داداش آهنگ چی گوش می‌دی برات بذارم؟

- فرقی نمی‌کنه. همایون شجریان داری؟

کمی لیست پخش گوشی‌اش را بالا و پایین می‌کند و کلافه می‌گوید:

- بی‌خیال بیا همین رو گوش بده.

و صدای یک موسیقی پاپ عربی را بلند می‌کند. شیشه‌ها را می‌دهد بالا و کولر را روشن می‌کند. هوای اسفند ماه اهواز، اردیبهشت تهران است منتها بدون دود و آلودگی.

⁂

نگاه کن! کاکایی‌ها برگشته‌اند. باز برای من از روی آن دایره‌المعارف همراهت نرو روی منبر که «زیست‌بوم کاکایی‌ها نیمکره شمالی است و بیشتر سیبری زندگی می‌کنند.» باز مثل لاک غلط‌گیر روی کلام من خط نکش که «کاکایی‌ها برگشته‌اند غلط است. باید بگویی آمده‌اند. چون وطن‌شان جای دیگری است.» اصلا به من بگو توی همان سیبری کسی مثل آن دختربچه می‌رود روی پل سفید تا بهشان غذا بدهد؟ وطن آدم جایی است که دلش با دل مردم آنجا پیوند بخورد. باور کن کاکایی‌ها اگر اجبار گرم شدن هوا نبود، دامن کارون را رها نمی‌کردند و نمی‌رفتند سیبری.

⁂

حالا گوشی‌اش را گذاشته روی نقشه تا از ترافیک نجات‌مان بدهد. ۲۴ ساله است و سه سال است ازدواج کرده. خواهرش کرج زندگی می‌کند.

- ترافیک‌های اینجا که خوبه. من هر بار میام کرج دیوانه می‌شم از ترافیک.

می‌خندم و تأیید می‌کنم.

- اما شاید من هم زندگیم رو جمع کنم و برم کرج زندگی کنم. اینجا زندگی هر روز داره سخت‌تر می‌شه. می‌روم توی حرفش که اصلا این چه فکر و خیالی است که می‌کنی. من اگر جای تو بودم از کنار کارون تکان نمی‌خوردم. حیف این آرامش و هوا و زندگی نیست؟ تلخ می‌خندد.

- کدوم آرامش عامو؟ امروز از بعد از ظهر آب شرب‌مان قطعه. کار امروز نیست. هر روز همین بساطه. یا شیر را که باز می‌کنی لجن می‌یاد یا چند ساعت توی روز قطعی آب کلافه‌ات می‌کنه. من کوت عبدا... زندگی می‌کنم. می‌دونی کجاست؟

گوش‌هایم زنگ می‌خورد. خیلی دوست داشتم یک سر بروم کوت عبدا... تا اوضاعش را بعد از بحران سیل و فاضلاب قبلی ببینم. می‌گویم بیشتر برایم تعریف کند.

- دفعه قبل که سیل اومد فاضلاب‌مان سرازیر شد توی کوچه‌ها. حالا من می‌گم کوچه تو فکرت می‌ره سمت کوچه‌های تهران. نه عامو. منظورم از کوچه یک ممر تنگ پر از چاله است. من که مسافرکشم نصف دخلم را باید بدم خرج جلوبندی ماشین. بس که کوچه پس کوچه‌های کوت عبدا... و اسلام‌آباد غیرقابل عبوره. همین صبح یه پراید گیر کرده بود توی کوچه‌مان و مستاصل می‌پرسید از کجا باید بره که ماشین نوش خراب نشه. بعد از سیل گذشته مسؤولان اومدند و رفتند و وعده دادند اما همه چیز بدتر شد. الان چند تا کارگر می‌آن لجن رو با بیل خالی می‌کنند گوشه و کنار کوچه‌ها و می‌رن که می‌رن. بعد چند روز چند تا کارگر دیگه می‌آن اون لجن‌ها رو که دیگه خشک شده و چسبیده به زمین به زور بیل می‌ریزند توی وانت و می‌برند.

⁂

اصلا نمی‌خواهی ماجرای کاکایی‌ها را قبول کنی، نکن. چهره تودار کارون را چه می‌گویی؟ فکر کرده‌ای من به عمرم رودخانه ندیده‌ام؟ زاینده رود را وقتی باز می‌کنند و پل خواجو را بازتاب می‌دهد، ندیده‌ام؟ اصلا ذات رودخانه این است که وقتی نگاهش کنی ردی از آسمان و خودت را ببینی. رودخانه چیزی را در دلش نگه نمی‌دارد. برمی‌گرداند به خودت. اما کارون فرق دارد. اغلب اوقات انگار چهره جهان پیرامونش و هرکس که نگاهش می‌کند را برای خودش نگه می‌دارد. پس نمی‌دهد. انگار دلش اندازه تمام آدم‌هایی که نگاهش می‌کنند جا دارد.

⁂

جوان طوری سکوت کرده که انگار اصلا حرفی نبوده و نیست. انگار حرف‌هایش تمامی ندارد و اگر بخواهد بگوید باید همین طور بگوید، اما ترجیح می‌دهد سکوت کند طوری که انگار هیچ نبوده. می‌خواهم پیاده شوم. کرایه را حساب می‌کنم اما نمی‌گیرد. با اصرار کرایه را می‌دهم. می‌گوید:

- آخه تو مهمان مایی. پس حالا که این طور شد، شماره‌ات رو دارم، شب تماس می‌گیرم که بریم با هم فلافل بخوریم مهمان من.